

بررسی رویکردهای متن کاوی و عملکرد آن در کشف و استخراج موضوع

فاطمه زرمهر: دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

*علی منصوری: استادیار گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول) a.mansouri@edu.ui.ac.ir

حسین کارشناس: استادیار گروه هوش مصنوعی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

دریافت: ۱۳۹۸/۱۰/۲۷

پذیرش: ۱۳۹۸/۱۲/۲۱

زمینه و هدف: در این پژوهش چهار روش متن کاوی بررسی می شود و بر درک و شناسایی خصوصیات و محدودیت های آن ها در کشف موضوع تمرکز می کند. این چهار روش عبارت اند از (۱) تجزیه و تحلیل معنایی پنهان (LSA) (۲) تحلیل معنایی پنهان احتمالاتی (PLSA)، (۳) تخصیص دیریکله پنهان (LDA) و (۴) مدل سازی موضوعی همبسته (CTM).

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کتابخانه ای است که در آن، ادبیات حوزه متن کاوی و مدل سازی موضوعی مرور و تحلیل شده است. **یافته ها:** تجزیه و تحلیل معنایی پنهان می تواند برای تشخیص موضوعات خاص و منحصر به فرد در مدارکی که تنها به یک موضوع پرداخته اند استفاده شود. سه روش دیگر متن کاوی، بر موضوعات و گرایش کلی متن متمرکز هستند. تحلیل معنایی پنهان احتمالاتی برای مدارکی که به یک موضوع پرداخته اند قابل استفاده است اما برخلاف تجزیه و تحلیل معنایی پنهان، این روش در کشف موضوعات و مضامین کلی متن کاربرد دارد. در حالی که تخصیص دیریکله پنهان در مورد مدارکی که به چندین موضوع پرداخته اند کاربرد بیشتری دارد. روش مدل سازی موضوعی همبسته می تواند در تشخیص ارتباط بین دسته های موضوعی مختلف استفاده شود.

نتیجه گیری: رویکردهای متن کاوی به خاطر بهره گیری از تحلیل معنایی در کشف و استخراج موضوع متون مناسب است

کلیدواژه: متن کاوی، مدل سازی موضوعی، تحلیل معنایی، کشف موضوع

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: حامی مالی نداشته است.

شیوه استناد به این مقاله

APA: Zarmehr, F., Mansouri, A., Karshenas, H., (2020). A review of text mining approaches and their function in discovering and extracting a topic. *Human Information Interaction*. 7(1); 15-26 (Persian)

Vancouver: Zarmehr, F., Mansouri, A., Karshenas, H. A review of text mining approaches and their function in discovering and extracting a topic. *Human Information Interaction*. 2020; 7(1): 15-26 (Persian)

انتشار مجله تعامل انسان و اطلاعات با حمایت مالی دانشگاه هوارزمی انجام می شود.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است.

A review of text mining approaches and their function in discovering and extracting a topic

Fatemeh Zarmehr: PhD student in Information Science and Knowledge, University of Isfahan, Isfahan, Iran

***Ali Mansouri:** Assistant Professor, Department of Information Science, University of Isfahan, Isfahan, Iran (Corresponding Author) a.mansouri@edu.ui.ac.ir

Hossein Karshenas: Assistant Professor, Department of Artificial Intelligence, University of Isfahan, Isfahan, Iran

Received: 17/01/2020

Accepted: 11/03/2020

Abstract

Background and aim: Four text mining methods are examined and focused on understanding and identifying their properties and limitations in subject discovery.

Methodology: The study is an analytical review of the literature of text mining and topic modeling.

Findings: LSA could be used to classify specific and unique topics in documents that address only a single topic. The other three text mining methods focus on topics and general partiality of the text. PLSA is applicable to documents dealing with a topic, unlike the LSA, it is used to discover general themes and contexts. However, LDA is more applicable to documents that address several issues. The CTM, method can be used to identify relationship between different subject categories.

Conclusion: Text mining tactics are suitable for employing analysis in discovering and extracting the text subjects.

Keywords: Text mining, Topic Modeling, Semantic Analysis, Topic Discovery.

Conflicts of Interest: None

Funding: None.

How to cite this article

APA: Zarmehr, F., Mansouri, A., Karshenas, H.,(2020). A review of text mining approaches and their function in discovering and extracting a topic. *Human Information Interaction*. 7(1); 15-26 (Persian)

Vancouver: Zarmehr, F., Mansouri, A., Karshenas, H. A review of text mining approaches and their function in discovering and extracting a topic. *Human Information Interaction*. 2020; 7(1): 15-26 (Persian)

مقدمه

لهال^{۱۳}، ۲۰۰۹). این فن نه تنها به تجزیه و تحلیل متن های حجیم همچون کتاب ها و مقالات مجلات دانشگاهی پرداخته، بلکه متن پست های الکترونیکی، توثیقات و یا نظرات اعلام شده در شبکه های اجتماعی را نیز پوشش می دهد؛ بنابراین هر نوع فایل متنی غیر ساختارمند و ساختارمند به کمک متن کاوی قابل تجزیه و تحلیل است (دین^{۱۴}، ۲۰۱۴). از جمله کاربردهای متن کاوی می توان به کشف موضوع، مدیریت ارتباط با مشتری و تبلیغات هدفمند و اشاره کرد.

مدل سازی موضوعی یکی از اشکال تجزیه و تحلیل متن به منظور بررسی رابطه بین کلمات داخل مدرک است، جایی که کلمات در کنار یکدیگر تشکیل دهنده درون مایه و موضوع اصلی متن است. با توجه به سه هدف اصلی تکنیک مدل سازی موضوعی مبنی بر کشف موضوعات پنهان (بیترن و فیشر، ۲۰۱۸؛ هاگن، ۲۰۱۸؛ فیگرولا، گارسیا و پیتو، ۲۰۱۷ و محمدیان، ۱۳۹۳)، تفسیر اسناد بر اساس موضوعات (دین فانگ و همکارانش^{۱۵}، ۲۰۱۸) و نهایتاً سازمان دهی و طبقه بندی متون (سلوی و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۹؛ سهرابی و همکاران، ۲۰۱۷) می توان نوشتارهای مربوط به این حوزه را نیز به سه دسته عمده تقسیم نمود. باین حال استفاده از این تکنیک فراتر از سه هدف مذکور در حال پژوهش و ارزیابی است. سایر کاربردهای این تکنیک با استناد به پژوهشهای انجام شده عبارتند از: ۱. بازیابی اطلاعات (کین^{۱۷}، ۲۰۱۶؛ مین چول کیم^{۱۸}، ۲۰۱۸)، ۲. تحلیل سیر تحولی مفهومی در طول دوره های زمان (کوراتا و همکارانش^{۱۹}، ۲۰۱۸)، ۳. غنی سازی فهرست واژگان (رانی، دهار و یاس^{۲۰}، ۲۰۱۷).

با توجه به اهمیت نیاز به تجزیه و تحلیل و درک داده های متنی، در این مقاله سعی شده است روش های عمده متن کاوی در کشف موضوع مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد. این روش ها از رویکردهای ساده و اولیه مدل سازی موضوعی است که از روش های شناسایی تفاوت ظاهری تا رویکردهای جدیدتر مبتنی بر احتمالات، متنوع هست. روش های احتمالاتی اخیر به محدودیت های روش های قبلی غلبه کرده و به محققان این امکان را داده است تا الگوی تولید داده های متنی را طی فرایند مدل سازی متن فراهم کنند. در این پژوهش ویژگی ها و محدودیت های هر روش در فرایند تشخیص موضوع مورد بررسی قرار گرفته است. هر یک از چهار روش استخراج متن معرفی شده دارای ویژگی های منحصر به فرد

نظام های اطلاعاتی مدرن این امکان را فراهم کرده که به حجم زیادی از داده ها دسترسی ایجاد شود. بخش عمده ای از این داده ها، داده های ساختارمند هستند که می توانند با استفاده از نرم افزارهای پایگاه داده ای، به راحتی پردازش و در دسترس قرار گیرند. باین حال به طور فزاینده، مقدار زیادی از داده ها مثل داده های متنی بدون ساختار هستند و تجزیه و تحلیل و درک آن ها را دچار مشکل کرده است. تجزیه و تحلیل دستی داده های متنی بدون ساختار عملاً ممکن نیست، و همین امر نیاز به ابزارهای جدیدی برای جستجو، سازمان دهی و فهم حجم بسیار اطلاعات درون آن را اجتناب ناپذیر کرده است (هوانگ و همکاران^۱، ۲۰۱۷). زیرا نظام های سنتی سازمان دهی و بازیابی اطلاعات که عمدتاً برای منابع چاپی طراحی شده اند، قادر به پاسخگویی در این زمینه و بستر نیستند (سورگل^۲، ۲۰۰۴؛ بابو^۳، ۲۰۱۲؛ هوانگ و همکاران، ۲۰۱۷؛ ابوسبا کاظمینی، ۱۳۹۰؛ نوروزی و خویدکی، ۱۳۹۳؛ ابراهیم زاده و حسینی بهشتی، ۱۳۹۵؛ خادمیان و کوبی، ۱۳۹۷). بنابراین برای فائق آمدن به این چالش، پرداختن به رویکردی جدید در سازمان دهی منابع اطلاعاتی لازم است.

رویکرد تخصیص خودکار موضوع به متون بر اساس روش های متن کاوی و الگوریتم های اختصاصی این روش، رویکردی جدید است که در پژوهش های مختلف سعی شده است جنبه هایی از نیاز کتابداران و متخصصان موضوعی را به منظور شناسایی موضوعات و تفسیر منابع و کارکرد آن در بازیابی بهینه منابع مورد بررسی قرار دهند (بیترن و فیشر^۴، ۲۰۱۸؛ سان آندرس و همکارانش^۵، ۲۰۱۸؛ هاگن^۶، ۲۰۱۸؛ فانگ^۷ و همکارانش، ۲۰۱۸؛ فیگرولا و همکارانش^۸، ۲۰۱۷؛ کین^۹، ۲۰۱۶؛ استیور^{۱۰} و همکارانش، ۲۰۰۴؛ نیومن^{۱۱} و همکارانش، ۲۰۰۷؛ محمدیان، ۱۳۹۳؛ رانی، دهار و ویاس^{۱۲}، ۲۰۱۷). در همین راستا، روش های متن کاوی به منظور خودکار سازی فرایند تجزیه و تحلیل این نوع داده ها توسعه پیدا کرد. متن کاوی یا تجزیه و تحلیل متن یکی از حوزه های خاص داده کاوی است. از آنجاکه بیشتر اطلاعات (بیش از ۸۰٪) به صورت متن ذخیره شده اند، و حاوی اطلاعات ارزشمند و نهفته ای هستند، اعتقاد بر این است که متن کاوی ارزش بالقوه بالایی دارد (گوپتا و

¹ Hwang & et al

² Soergel

³ Babu

⁴ Bitterman, & Fischer

⁵ Sanandres

⁶ Hagen

⁷ Fang

⁸ Figuerola

⁹ Kinyanjui

¹⁰ Steyver

¹¹ Newman

¹² Rani, , Dhar & Vyas

¹³ Gupta & Lehal

¹⁴ Dean

¹⁵ Debin Fang, Haixia, Baojun, Xiaojun

¹⁶ Selvi & et al

¹⁷ Cain

¹⁸ Meen Chul kim

¹⁹ Kurata & et al

²⁰ Rani, Dhar, Vyas

خود است و استفاده مؤثر از این ویژگی‌ها نقش مهمی در به دست آوردن عملکرد مذکور دارد.

مفاهیم و فرضیات

هر چهار روش اصلی متن کاوی که در ادامه توضیح داده خواهد شد بر اساس یک سری فرضیات پایه و همچنین مدل فضای برداری است.

مدرک و کیسه کلمات^۱

واحد اصلی متن، کلمه است. کلمات حاوی کاراکترها هستند که معانی و مفاهیم از آن‌ها به وجود می‌آید. از ترکیب کلمات با قوانین دستور زبان، جمله ساخته می‌شود. جملات، واحدهای اصلی کارکردی در متن است که حاوی اطلاعاتی در مورد عملکرد بعضی موضوعات است. پاراگراف یا بندها، واحدهای اصلی تشکیل ساختار متن است که به موضوع خاصی می‌پردازد (استرانک^۲، ۲۰۰۷). هر چه طول متن در ساختار بخش‌ها، فصل‌ها و متن اصلی افزایش یابد، اشکال ساختاری اضافی به وجود می‌آید و در نهایت مجموعه‌ای از مدارک یا اسناد که به آن‌ها پیکره^۳ نیز گفته می‌شود، شکل می‌گیرد.

در مطالعات متن کاوی برای تشخیص موضوع، مدرک به عنوان واحد اصلی تجزیه و تحلیل استفاده می‌شود، زیرا یک نویسنده معمولاً کلیت یک مدرک را در مورد یک موضوع واحد می‌نویسد. این مدرک می‌تواند یک مقاله یا یک کتاب باشد که بستگی به هدف نویسنده و نوع تجزیه و تحلیل وی از موضوع دارد. در بعضی موارد، یک مدرک ممکن است حاوی فقط یک فصل یا یک پاراگراف ساده و یا حتی یک جمله باشد. در مطالعات متن کاوی، گاهی ساختار نحوی یک جمله یا پاراگراف به عمد نادیده گرفته می‌شود تا بتوان به طور مؤثر فرایندهای بعدی را اجرا نمود. بنابراین یک جمله صرفاً به عنوان مجموعه‌ای از کلمات یا به اصطلاح کیسه‌ای از کلمات^۴ در نظر گرفته می‌شود. این ایده که یک جمله، صرفاً کیسه‌ای از کلمات بدون در نظر گرفتن ساختار اضافه است، فرض اساسی در متن کاوی برای تشخیص موضوع است (فرنگ و همکارانش، ۲۰۱۸).

از آنجا که گاهی ساختار نحوی متن در متن کاوی نادیده گرفته می‌شود، ترتیب کلمات بدون تأثیر در نتیجه تحلیل می‌تواند تغییر کند. مفهوم کیسه کلمات به معنای قابلیت جابه‌جایی و تعویض کلمات در نظر گرفته می‌شود (همان، ۲۰۱۸). دو مشکل اساسی که در تجزیه و تحلیل متن به وجود می‌آیند، " مترادفات " و " کلمات چند معنی " است. این مشکل به طرق مختلف برطرف شده است

(فانگ و همکارانش، ۲۰۱۸). زیرا در روش های متن کاوی مختلف رویکردهای متفاوتی برای مقابله با مترادفات و چند معنی بودن کلمات به کار گرفته شده است که در توضیح هر روش به آن اشاره می‌شود. در بخش بعدی به مدل فضای برداری اشاره خواهد شد که مفهوم اساسی دیگر در رویکردهای متن کاوی هست.

مدل فضا برداری^۵ (VSM)

یکی از مهم ترین کارهایی که در زمینه استخراج ویژگی‌ها از اسناد و همچنین نحوه مقایسه این ویژگی‌ها با یکدیگر انجام شد، نمایش اسناد در قالب شکل برداری است. یعنی هر یک از کلمات متن (بدون تکرار) به عنوان یک مؤلفه برداری در نظر گرفته می‌شود و در کنار سایر کلمات متن تشکیل یک فضای برداری را می‌دهند. به این ترتیب یک متن معمولی که ممکن است شامل پانصد کلمه باشد به صورت یک بردار حدوداً دویست بعدی مدل می‌شود که البته تصور هندسی آن مطمئناً ساده نیست اما در عوض جنبه‌های محاسباتی قابل درک و ساده‌ای را به وجود می‌آورد که باعث می‌شود به صورت منطقی و قابل قبول دو متن، به عنوان دو بردار با یکدیگر مقایسه شوند. در مدل فضای برداری، یکی از روش‌های مقایسه، استفاده از کسینوس زاویه دو برداری است که بازنمایش متن هستند (تصویر ۱). به همین دلیل به این معیار، شباهت کسینوسی گفته می‌شود (ونکات^۸ و همکاران، ۲۰۱۸). یکی از روش‌هایی که در رابطه با نحوه وزن دهی به هر یک از مؤلفه‌ها و یا به عبارت دیگر بزرگی و میزان هر یک از ابعاد به کار می‌رود، معیار TF-IDF است که خود ترکیبی از دو روش وزن دهی TF^۹ و IDF^{۱۰} است. ویژگی TF بیانگر تکرار کلمه است. زیرا فرض بر این است که کلماتی که در متن به تعداد زیاد تکرار شوند احتمالاً ارزش معنایی زیادی دارند. ویژگی IDF نیز معکوس تکرار در متون است. یعنی فرض بر این گرفته شده که اگر کلمه در یک متن بکار گرفته شده و این کلمه در متون دیگر تقریباً کمیاب باشد این مسئله نشان دهنده ارزش بیشتر این کلمه در متنی است که به کار برده شده است. با داشتن نسبت TF و IDF مقدار TFIDF حاصل ضرب این دو مقدار خواهد بود. با محاسبه مقدار می‌توان مقداری که برای هر بعد از بردار متن لازم است را حساب کرده و در نهایت با مقایسه معیار کسینوسی نسبت به شباهت داشتن و یا شباهت نداشتن متون با یکدیگر تصمیم گرفت (نادژدا و الکسی^{۱۱}، ۲۰۱۸).

¹ Bag of word

² Strunk

³ corpus

⁴ Bag-of- word

⁵ synonymy

⁶ polysemy

⁷ Vector space model

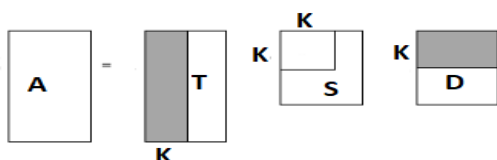
⁸ Venkat

⁹ Term Frequency

¹⁰ Inverse Document Frequency

¹¹ Nadezhda & Aleksey

می‌کند. کاهش بعد ماتریس با استفاده از تجزیه مقادیر منفرد^۶ انجام می‌گیرد که ماتریس عبارت- مدرک را به سه ماتریس عبارت- اندازه (T)، ماتریس مقدار منفرد (مقدار- مقدار) (S)، و D ماتریس مدرک- اندازه تجزیه می‌کند. تعداد اندازه‌ها نیز که رتبه ماتریس عبارت- مدرک است با r نشان داده می‌شود. در تحلیل معنایی پنهان، ماتریس‌های S، T و D به میزان K کاهش می‌یابد. در تصویر ۲ که نحوه کاهش ماتریس را با استفاده از تجزیه مقادیر منفرد توضیح می‌دهد، نواحی هاشور خورده ماتریس‌های D و T باقی می‌مانند چون مرتبط با بزرگ‌ترین مقادیر منفرد هستند و نواحی غیر هاشور خورده نیز حذف می‌شوند. هدف از کاهش اندازه در فرایند تجزیه مقادیر منفرد و فرایند LSA، کاهش نوفه (پارازیت) در فضای پنهان است که باعث می‌شود تا ساختار را به واژگانی غنی‌تر تقلیل دهد و معانی پنهان کنونی مجموعه را آشکار سازد (استیوی و گریس^۷، ۲۰۰۷).

تصویر ۲. نحوه کاهش ماتریس با استفاده از تجزیه مقادیر منفرد (دراکوس^۸، ۲۰۱۹)

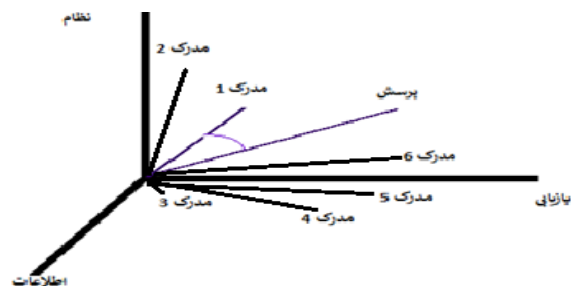
به دلیل خاصیت متعامد یا عمود بر هم موضوعات در این روش که ناشی از همپوشانی نداشتن دسته‌های موضوعی است، کلمات در یک دسته‌بندی موضوعی ارتباط کمی با دسته موضوعی دیگر دارد ولی کلمات درون یک دسته موضوعی با یکدیگر ارتباط زیادی دارند. موضوعات در LSA بیشتر با مترادفات سروکار دارد تا کلمات چندمعنایی. کلمات درون دسته‌های موضوعی به عنوان کلمات مترادف و هم معنی در نظر گرفته می‌شوند زیرا همبستگی زیادی با یکدیگر درون یک دسته موضوعی دارند. با این حال در موارد چندمعنا بودن کلمه، که با توجه به معنی و مفهوم کلمه باید در دسته‌بندی‌های موضوعی مختلف قرار گیرد، این امر امکان‌پذیر نیست. برای مثال کلمه شیر نه تنها باید در دسته موضوعی لبنیات قرار گیرد بلکه در دسته‌بندی حیوانات نیز قابل نمایش باشد.

یک روش: Single Value Decomposition(SVD)^۶

ریاضی بر پایه جبر خطی و با استفاده از خواص ماتریس هاست که به عنوان یک روش کاهش، یک ماتریس را به ضرب سه ماتریس و در حقیقت به تصاویر مشخصه سازنده اش تجزیه می‌کند، که دو ماتریس متعامد و سومی قطری است و می‌تواند در تصاویر مشخصه ابتدایی، پدیده های افقی را شناسایی نماید(مرتضوی و جواهریان، ۱۳۹۲)

^۷ Stayver & Griffiths

^۸ Derakos

تصویر ۱. مدل فضا برداری مدارک(ونکات و همکاران، ۲۰۱۸)

پس به طور خلاصه در نظر گرفتن متن به صورت کیسه‌ای از کلمات و همچنین مدل فضا برداری متن، دو فرض اساسی در روش های متن کاوی است که بر اساس آن عمل می‌شود.

اما باید توجه داشت که مدل فضا برداری چهار محدودیت اصلی ایجاد می‌کند. اولاً در بازایی اطلاعات، یک مدرک طولانی شباهت کمتری با پرسمان پیدا می‌کند زیرا مقدار نرمال شده مدرک، عددی بزرگ است. در نتیجه مدارک طولانی و پر حجم با پرسمان کمتر منطبق می‌شود. مشکل دوم ناشی از در نظر گرفتن ترتیب کلمات در متن است زیرا متن به صورت کیسه‌ای از کلمات در نظر گرفته می‌شود. درحالی که ساختار نحوی یک مدرک اطلاعات ارزشمندی در بردارد. سومین مشکل این است که کلمات پرسمان باید دقیقاً منطبق با کلمات درون متن باشد و این به خاطر در نظر نگرفتن مسئله مترادفات است. و چهارمین مسئله، مشکل چند معنی بودن کلمه است، زیرا مدل فضا برداری تنها به شکل کلمه توجه می‌کرد (هاگن، ۲۰۱۸). برای غلبه بر مسئله مترادفات، تجزیه و تحلیل معنایی پنهان (LSA) توسعه داده شد که در ادامه به آن پرداخته خواهد شد.

چهار رویکرد مطرح در متن کاوی

متن کاوی برای شناسایی موضوعات با استفاده از مدل‌های متمایز کننده مثل تجزیه و تحلیل معنایی پنهان^۱ تا مدل‌های مولد مثل تجزیه و تحلیل معنایی پنهان احتمالاتی^۲، تخصیص دیریکله پنهان^۳ و مدل سازی موضوعی همبسته^۴ توسعه یافته است.

تجزیه و تحلیل معنایی پنهان

مدل فضای برداری نمی‌توانست مشکل مترادفات و چند معنی بودن یک کلمه واحد را برطرف کند و بنابراین برای غلبه بر این مسئله تجزیه و تحلیل معنایی پنهان (LSA) طراحی شد (چائو و مائو^۵، ۲۰۱۸). تجزیه و تحلیل معنایی پنهان، ماتریس مدرک- کلمه یا بردار فضایی اصلی را در یک فضای عامل کوچک طراحی

^۱ Latent semantic analysis(LSA)

^۲ Probability latent semantic analysis(PLSA)

^۳ Latent Dirichlet allocation(LDA)

^۴ Correlated topic modeling(CTM)

^۵ Zhao & Mao

بنابراین نکته منفی در این روش این است که خاصیت متعامد (عمود بر هم بردار موضوعات) در LSA مانع از حضور کلمه در دسته‌های موضوعی مختلف می‌شود.

LSA در شاخه‌های مختلف علم اطلاعات مثل بازیابی اطلاعات، تشخیص موضوع، طراحی هستی‌شناسی اصطلاحات تخصصی نیمه‌خودکار، طبقه‌بندی موضوعات و امتیازدهی به مقالات به کار می‌رود و پایه‌ای برای عملکرد روش‌های پیشرفته است. به عنوان مثال چین (Chien, 2016) در مطالعه‌ای امکان استفاده از الگوریتم LSA در ارتقای دسترسی به متون دیجیتال را مورد بررسی قرار داد. وی به این نتیجه رسید که استفاده از این تکنیک در بازیافت موضوعات متون طبقه‌بندی نشده بسیار کاربردی بود. رانی، دهار و ویاس^۱ نیز (۲۰۱۷) در مطالعه خود به بررسی امکان استفاده از روش مدل‌سازی موضوعی و مقایسه دو الگوریتم مدل‌سازی موضوعی یعنی LSI، SVD و LDA در طراحی هستی‌شناسی اصطلاحات تخصصی نیمه‌خودکار و طبقه‌بندی موضوعات پرداختند. هدف آن‌ها سنجش ارتباط آماری بین مدارک و اصطلاحات برای ساخت هستی‌شناسی موضوعی و ایجاد گراف هستی‌شناسی با حداقل دخالت انسان و بازیابی معنایی برای موضوع‌ها و تشخیص کلمات در یک حوزه موضوعی بود. درواقع تحقیق آن‌ها با تمرکز بر مسائل یادگیری آنتولوژی مثل تبدیل خودکار متن به هستی‌شناسی بود. دومین ردیف جدول ۱ برنامه‌ها و کاربرد آن را نشان می‌دهد. LSA کاربرد مدل فضا برداری را با در نظر گرفتن مترادفات بهبود می‌بخشد اما سه محدودیت دارد: ۱) کاهش بعد مستقیم از یک ماتریس است و بر اساس نظریه احتمال قوی ساخته نشده است. ۲) تعداد کافی موضوع به صورت آماری قابل شناسایی نیست و تشخیص تعداد موضوعات بستگی به قضاوت انسان دارد. ۳) مسئله چند معنی بودن یک کلمه واحد در LSA به خاطر خاصیت متعامد بردارها قابل حل نیست (افسان و همکارانش، ۲۰۱۷؛ رانی، دهار و ویاس، ۲۰۱۷). برای غلبه بر کاهش بعد مستقیم ماتریس و مسئله کلمات چندمعنایی، روش‌های مولد دیگری توسعه یافت که در بخش‌های بعدی به آن پرداخته می‌شود.

تجزیه و تحلیل معنایی پنهان احتمالاتی

تجزیه و تحلیل معنایی پنهان احتمالاتی فرض می‌کند که مدارک طی سه مرحله تولید می‌شوند. اول، یک مدرک d با احتمال $P(d)$ ایجاد می‌شود. سپس، موضوع Z با احتمال $P(z|d)$ در نظر گرفته می‌شود. در آخر، هر کلمه W در یک موضوع با احتمال $P(w|z)$ جای می‌گیرد (زمانی، دیانت و صادق زاده، ۱۳۹۱).

احتمال وقوع کلمه – سند $P(d, w)$ را می‌توان با $P(d) \sum_z P(w|z)P(z|d)$ نمایش داد. PLSA با استفاده از الگوریتم

ماکسیمم انتظار وقوع^۲ (EM) که یک‌راه حل کلی در برآورد پارامترهای ناشناخته است، احتمالات موضوع $P(z)$ ، احتمال مدرک با توجه به موضوع $P(d|z)$ و احتمال کلمه با توجه به موضوع $P(w|z)$ را تخمین می‌زند. در الگوریتم PLSA مقادیر $P(d|z)$ ، $P(z)$ و $P(w|z)$ به عنوان احتمال تفسیر می‌شود. به طور کلی PLSA موضوع کلی متن را مشخص می‌کند (حیدری، ۱۳۹۳).

از جمله کاربردهای این رویکرد در حوزه علم اطلاعات می‌توان به تشخیص موضوع در متن، خوشه بندی مفاهیم حوزه‌های علمی و غنی سازی فهرست واژگان اشاره کرد. هافمن همکارانش (۲۰۰۱) برای اولین بار از PLSA برای شناسایی موضوعات در مجله عصب‌شناسی و بازیابی اطلاعات استفاده کردند. هاگن نیز (Hagen, 2018) در مطالعه‌ای به تجزیه و تحلیل محتوا و موضوعات اصلی دادخواست‌های الکترونیکی به کمک مدل‌سازی موضوعی پرداخت. هدف وی ارتقا و ارزیابی مدل‌های PLSA بود. نتایج پژوهش‌های او نشان داد که موضوعات تولیدشده در مدل‌سازی موضوعی نسبت به موضوعات برگرفته از تجزیه و تحلیل دستی این مزیت را دارد که زمینه‌های مختلف مطرح در متن را بیان نموده که ممکن است از دید تحلیلگران موضوعی پنهان مانده باشد. لئو و همکارانش (۲۰۱۶) در بررسی مفاهیم حوزه بیوانفورماتیک، با بهره‌گیری از تکنیک مدل‌سازی موضوعی به خوشه‌بندی مفاهیم این حوزه پرداختند. سایر مقالات مشابه باهدف خوشه‌بندی مفاهیم در حوزه‌های علمی به کمک تجزیه و تحلیل پنهان احتمالاتی می‌توان به آثار کستلانی و همکارانش؛ ۲۰۱۰، ماسرولی و همکارانش؛ ۲۰۱۲، بیسگین و همکارانش؛ ۲۰۱۳، لی و همکارانش؛ ۲۰۱۴، فانگ و همکارانش؛ ۲۰۱۵ اشاره کرد. سایر کاربردهای PLSA در جدول ۱ نمایش داده شده است. در رابطه با مسئله مترادفات، کلمات درون دسته‌های موضوعی در PLSA بیشتر از روش LSA به هم مرتبط هستند و در مورد کلمات چندمعنایی، کلمات درون دسته‌های موضوعی به روش PLSA می‌تواند به طور هم‌زمان در موضوعات دیگر نمایش داده شود. یکی از محدودیت‌های PLSA این است که تولید مدرک $P(d)$ در مدل را در نظر نمی‌گیرد. برای نمایش روند تولید در سطح مدرک، تخصیص دیریکله پنهان توسعه پیدا کرد که در بخش بعدی به آن پرداخته می‌شود.

² Expectation-Maximization: انتظار – سازی

وقوع روشی است استاندارد برای تخمین ماکزیمم احتمال وقوع در مدل‌های متغیر پنهان (هافمن، ۲۰۰۱)

¹ Rani, Dhar & Vyas

تخصیص دیریکله پنهان

با توجه به محدودیت PLSA، روش تخصیص دیریکله^۱ پنهان، از روند تولید مدارک با توزیع دیریکله استفاده می‌کند. طبق الگوریتم LDA هر مدرک طی سه مرحله تولید می‌شود. اول، تعداد کلمات استفاده‌شده در یک مدرک با نمونه‌گیری از توزیع پواسون (توزیع احتمالی گسسته) مشخص می‌شود. دوم، توزیع در موضوعات برای یک مدرک از توزیع دیریکله استخراج می‌شود. سوم، بر اساس توزیع اختصاصی مدرک، موضوعات ایجاد می‌شوند، و سپس کلمات برای هر موضوع ایجاد می‌شود (بلای و همکاران، ۲۰۰۳). مشابه PLSA، تخصیص دیریکله پنهان نیز موضوعاتی را ارائه می‌دهد که در آن کلمات دارای ارزش احتمالاتی است. تخصیص دیریکله پنهان برای مدل‌سازی مدارک طولانی حاوی چندین موضوع مناسب است. در رابطه با مسئله مترادفات در روش LDA، کلمات درون یک دسته موضوعی معنای یکسان دارند، اما کلمات متشکل از صفت‌ها و اسم هستند مانند "صفحه خوب". این ساختار موصوف و صفت محققان را قادر می‌سازد تا به راحتی به دسته‌های موضوعی برچسب اختصاص دهند. تخصیص دیریکله در بسیاری از حوزه‌ها مثل تشخیص موضوع، تشخیص احساس، و ابهام‌زدایی از مفهوم کلمه به کار می‌رود. به عنوان مثال بیترن و فیشر (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای به کشف نقاط قوت موضوعی در نشریات حوزه روان‌شناختی پرداختند و برای رسیدن به این هدف از ابزار مدل‌سازی موضوعی استفاده کردند. آن‌ها از الگوریتم موضوعی LDA برای کشف و استخراج موضوعات پنهان در اسناد استفاده کردند و به این نتیجه رسیدند که با استفاده از این الگوریتم، می‌توان موضوعات خاصی را کشف کرد که با سیستم‌های طبقه‌بندی موجود امکان شناسایی آن آسان نیست. در جدول ۱ به سایر کاربردهای این الگوریتم اشاره شده است. در مورد کلمات چندمعنایی نیز، این دسته از کلمات می‌توانند به طور هم‌زمان بر اساس معنای موردنظر در دسته‌های موضوعی مختلف قرار گیرند (افشان^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). با این حال تخصیص دیریکله پنهان ارتباط بین دسته‌های موضوعی مختلف را نمی‌تواند در نظر بگیرد. درحالی‌که با شناسایی ارتباط بین دسته‌های موضوعی می‌توان ساختار عمیق بین مدارک را بهتر درک کرد.

مدل‌سازی موضوعی همبسته (CTM) برای رفع محدودیت‌های LDA توسعه یافت.

مدل‌سازی موضوعی همبسته^۳

مدل‌سازی موضوعی همبسته، با استفاده از توزیع نرمال منطقی ارتباط بین دسته‌های موضوعی را شناسایی می‌کند. در تخصیص دیریکله پنهان (LDA)، فرض بر این است که کلمه درون دسته‌های موضوعی، توزیع چندجمله‌ای قرار دارد و موضوعات مختلف می‌تواند در یک مدرک ظاهر شود و سهم موضوعات طبق توزیع دیریکله متفاوت است. مدل‌سازی موضوعی همبسته از همان روند مولد LDA استفاده می‌کند اما برای کشف ارتباطات موضوعی به جای استفاده از توزیع دیریکله از توزیع نرمال منطقی^۴ استفاده می‌کند (آینده^۵، ۲۰۱۱). در تخصیص دیریکله، دسته‌های موضوعی عملاً مستقل هستند، بنابراین مباحث نمی‌توانند با یکدیگر رابطه‌ای داشته باشند. این استقلال و ارتباط نداشتن مانع از ظهور کلمه در سایر موضوعات می‌شود. برای نمایش ارتباط موضوع‌ها، مدل‌سازی موضوعی همبسته از توزیع نرمال منطقی با در نظر گرفتن ساختار کوواریانس در بین اجزاء دسته‌های موضوعی استفاده می‌کند (همان، ۲۰۱۱). مدل‌سازی موضوعی همبسته در سایر حوزه‌ها مثل تشخیص موضوع و بازیابی تصویر استفاده می‌شود. در مورد مترادف‌ها نیز، کلمات درون هر دسته موضوعی دارای معنای یکسان هستند و آن کلمه‌ها با کلمات موضوعات مشابه نیز مشابهت دارد. در مورد کلمات چندمعنایی نیز، کلمات با معنای مختلف می‌تواند به طور هم‌زمان در سایر دسته‌های موضوعی نمایش داده شود. مدل‌سازی موضوعی همبسته، راهی برای هموار کردن مشکل چندمعنایی بودن کلمات فراهم نمود. برای مثال، چون موضوع "برنامه‌نویسی جاوا" ارتباط نزدیک‌تری با موضوع "خدمات وب" دارد، این کلمه با سایر موضوعات مشابه ابهام‌زدایی می‌شود. خصوصیات و محدودیت‌های هر چهار روش متن‌کاوی در جدول ۱ خلاصه شده است.

^۱ توزیع دیریکله در نظریه احتمال و آمار یک توزیع

پیوسته است. این توزیع به طور کلی حالت گسترش یافته

توزیع بتا برای توابع چندمتغیره است. معمولاً از توزیع

دیریکله به عنوان توزیع پیشین در مدل سازی بیزی

استفاده می‌شود

^۲ Efsun

^۳ Correlated topic modeling

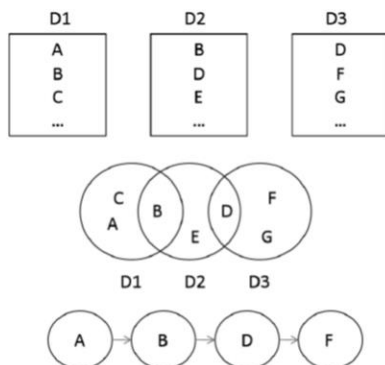
^۴ Logistic normal distribution

^۵ Hinde

جدول ۱. ویژگی‌ها و محدودیت‌های روش‌های چهارگانه متن کاوی

ویژگی‌ها / محدودیت‌ها	مدل‌ها
ویژگی‌ها: کاهش بعد TF-IDF با استفاده از تجزیه ارزش منفرد تشخیص کلمات مترادف	LSA
محدودیت‌ها: مشکل تشخیص تعداد موضوعات مشکل تفسیر مقادیر احتمال مشکل برچسب‌گذاری به دسته‌های موضوعی در بعضی موارد با استفاده از کلمات درون دسته‌ها	PLSA
ویژگی‌ها: اجزای متن، متغیرهای تصادفی چندجمله‌ای هستند که می‌توانند به عنوان "موضوعات" بازنمایی شوند. هر کلمه از یک موضوع واحد تولید می‌شود. کلمات مختلف در یک مدرک می‌توانند از موضوعات مختلف ایجاد شوند تجزیه و تحلیل معنایی پنهان احتمالاتی مسئله چندمعنایی بودن کلمات را تا حدودی حل می‌کند.	LDA
محدودیت‌ها: هیچ مدل احتمالی در سطح اسناد وجود ندارد.	LDA
ویژگی‌ها: ارائه مدل با توزیع چندجمله‌ای برای کلمات در دسته‌های موضوعی و توزیع دیریکله در سطح دسته‌های موضوعی اجرای فرایند بر روی مدارک پرحجم و طولانی نمایش ویژگی‌های نحوی کلمه در دسته‌های موضوعی	CTM
محدودیت‌ها: توانایی نداشتن در مدل‌سازی ارتباط بین دسته‌های موضوعی	CTM
ویژگی‌ها: در نظر گرفتن ارتباط بین دسته‌های موضوعی با استفاده از توزیع نرمال منطقی امکان ظهور کلمات در دسته‌های موضوعی مختلف امکان نمایش گراف موضوعات	CTM
محدودیت‌ها: نیاز به محاسبه‌های پیچیده حضور بیش از اندازه کلمات عادی در دسته‌های موضوعی	CTM

خاطر موضوع D وجود دارد. مرتبه دوم همبستگی یا هم‌رخدادی بین مدارک ۱ و ۲ به خاطر ارتباط تریا (A B D F) وجود دارد. درحالی که LSA موضوعات منحصر به فرد هر مدرک (A, C – E – F, G) را بر اساس ترتیب و نظم (B, D) در نظر می‌گیرد، مدل‌های احتمالاتی، ابتدا بخش‌های مشترک (B-D) را در نظر می‌گیرند.

تصویر ۳. ساختار هم‌رخدادی کلمات درون مدارک (لی، سانگ و

کیم، ۲۰۱۰، ۴)

درک نظری تفاوت‌های عملکردی چهار روش متن کاوی روش‌های چهارگانه متن کاوی اساساً مبتنی بر هم‌رخدادی و رابطه تریایی^۱ است (کنتوستاتیس و پوتنجر^۲، ۲۰۰۶). در ریاضیات، بین سه عضو a و b و c از مجموعه A یک رابطه تریا برقرار است هرگاه بتوان از وجود رابطه دوتایی بین a و b از یک سو، و b و c از سوی دیگر، نتیجه گرفت که a و c نیز دارای همان رابطه هستند. تریایی یا تعدی پذیری مانند بازتاب و تقارن یکی از ویژگی‌های برخی از رابطه‌ها است (بلای و نفرتی^۳، ۲۰۰۷).

به‌طور کلی، LSA از ساختاری منحصر به فرد بهره می‌گیرد اما سایر روش‌ها دارای همپوشانی در ساختار یا روش هستند. برای مثال، تصویر ۳ سه مدرک را نشان می‌دهد که مدرک ۱ (D1) حاوی سه موضوع (A, B, C)، مدرک ۲ شامل موضوعات (B, D, E) و مدرک ۳ حاوی موضوعات (D, F, G) است. از منظر اسناد، بین مدارک ۱ و ۲ هم‌رخدادی در موضوع B و بین مدارک ۲ و ۳ هم‌رخدادی به

¹ Transitive relation

² Kontostathis, & Pottenger

³ Blei & Lafferty

کنتوستاتیس و پوتنگر (۲۰۰۶) دریافتند که هم‌رخدادی مرتبه دوم کلمات تأثیر به سزایی در نتایج LSA دارد. بنابراین، هنگام استفاده از چهار روش، محققان مدارک را تا سطح پاراگراف جداسازی می‌کنند تا الگوی هم‌رخدادی را غنی سازند. بنابراین، عملکرد هر چهار روش متن‌کاوی به‌طور اساسی تحت تأثیر هم‌رخدادی بالا و ارتباط ترایا است. ساختار هم‌رخدادی در تصویر ۱ می‌تواند با احتمالات شرطی $P(D|B)$, $P(B|A)$, $P(F|D)$ ، ارتباط A-B-D-F را نشان دهد. تنوع مدل‌های احتمالاتی ناشی از مدل‌سازی ساختار هم‌رخدادی است. LDA، PLSA، و CTM این دانش قبلی را با هر مدل ترکیب می‌کند.

بررسی عملکرد چهار روش در تشخیص موضوع

تشخیص موضوع یکی از کاربردهای کلی تمام رویکردهای متن‌کاوی از LSA تا CTM است. با توجه به این‌که تمام چهار روش متن‌کاوی به‌طور مستقیم در مطالعات مربوط به تشخیص موضوع استفاده می‌شود، می‌توان تفاوت‌ها و شباهت‌های عملکردی این چهار روش را در یک آزمایش کلی بر روی یک دسته از مدارک نشان داد. لی، سانگ و کیم (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای، به بررسی نظرات کاربران در رابطه با دوربین عکاسی از وب‌سایت آمازون پرداختند، که بعد از فرآیند پیش‌پردازش و حذف کلمات زائد، ماتریس کلمه-مدرك ایجاد گردید. سپس چهار روش متن‌کاوی روی این ماتریس اعمال شد. جدول زیر موضوعات استخراج‌شده در این چهار روش را نشان می‌دهد.

جدول ۲. موضوعات استخراج‌شده از بررسی نظرات کاربران در زمینه دوربین عکاسی با ۴ روش متن‌کاوی

روش	موضوع	کلمات
LSA	#2	اجرا، مدیریت، توقف، شرکت، آرزو، مقایسه کردن، کارت‌ها
	#3	نامزد، حرفه‌ای، پیشنهاد، نوه، شکست، پیچیده، دوست داشتن، کتاب‌ها
PLSA	#1	دوربین، بسیار خوب، تصاویر، دیجیتال، ویژگی‌ها، کانون، دوربین‌ها، آسان، نقطه، خوب، کیفیت، تصاویر، قیمت
	#8	دوربین، باتری‌ها، خوب، تصاویر، فقط، باتری، عالی، مشابه، زمان‌بر، چراغ
LDA	#1	دوربین، باتری‌ها، خوب، باتری، کانون، تصاویر، فقط، می‌خواستم، ساده، مشابه، زندگی، نما
	#2	دوربین، فلش، خوب، مد، زوم، کانون، تصویر، تصویرها، بهتر، دستی، زمان، دیجیتال، عالی
CTM	#0	دوربین، تصویر، عالی، قدرت نما، نما، محصول، دیجیتال، خوب، مشابه، زوم، آمازون
	#5	دوربین، کانون، تصویر، دوربین‌ها، پارازیت، دیجیتال، تصاویر، کیفیت، عالی، نقطه، استفاده‌ها، خوب

موضوعات استخراج‌شده به روش LSA دارای دو ویژگی منحصربه‌فرد بود: حضور کلمات متمایز و منحصربه‌فرد در یک موضوع و وجود تمایز و انحصار بین موضوعات از طرف دیگر، در مدل LSA، فقط کاهش بعد، بدون در نظر گرفتن معانی قابل‌مشاهده بود و موضوعات نسبت به یکدیگر متمایز یا به‌اصطلاح متعامد^۱ هستند. PLSA سه ویژگی مجزا را نشان داده است: (۱) نام محصول و لوازم جانبی آن از احتمال بالایی برخوردار بود. (۲) «دوربین» در بیش از چندین موضوع به‌طور هم‌زمان نشان داده‌شده، به‌طوری‌که مسئله چندمعنایی بودن کلمه احساس می‌شود هرچند معنی مشخص و واضح نیست. حداقل می‌توان تصور کرد که کلمه «دوربین» در موضوع اول در رابطه با «تصویر و عکس» است و در موضوع دوم در رابطه با «باتری». (۳) موضوعات استخراج‌شده به روش PLSA درباره موضوع یا گرایش کلی است. برای مثال، می‌توان تصور کرد که به‌طور کلی، موضوع ۱ در رابطه با موضوع عکس و موضوع دوم در رابطه با باتری است. از منظر مدل ایجادشده در این روش نیز باید گفت که، کلمات با احتمال بالا در ابتدا آمده است. از منظر ساختار هم‌رخدادی نیز، PLSA کلمات مشترک را استخراج می‌کند تا کلمات متمایز و منحصربه‌فرد را.

روش LDA نیز دارای سه ویژگی منحصربه‌فرد بود: (۱) مشابه PLSA، موضوعات استخراج‌شده در LDA ترکیبی از نام محصول و لوازم جانبی آن است. این به خاطر احتمال وقوع زیاد این کلمات درون‌متن است. (۲) هم‌رخدادی صفات و اسم وجود دارد که امکان برچسب‌گذاری دسته‌های موضوعی را ساده کرده است. (۳) LDA مدل خوبی برای اسناد حجیم و طولانی ارائه می‌کند. از منظر ساختار هم‌رخدادی نیز، می‌توان حدس زد که چون کیفیت تصویر، قیمت و باتری از نگاه کاربر مهم بوده است، الگوی هم‌رخدادی این کلمات در مدارک به‌طور واضح دیده می‌شود.

نهایتاً عملکرد CTM، ارائه رابطه بین دسته‌های موضوعی است. این روش نیز، حاوی اسم‌ها و صفات در هر دسته موضوعی است که امکان برچسب‌گذاری دسته‌های موضوعی را راحت‌تر می‌کند. بعلاوه، CTM امکان تشخیص رابطه بین موضوعات را نیز فراهم کرده است. برای مثال، می‌توان ۵ گروه موضوعی از ۱۰ موضوع ایجاد کرد مانند (۰، ۵)، (۱، ۶)، (۲، ۷)، (۳، ۸) و (۴، ۹). بنابراین، CTM نه تنها در استخراج موضوع استفاده می‌شود بلکه در بیان رابطه بین دسته‌های مختلف موضوعی استخراج‌شده نیز توانا است.

¹ orthogonal

نتیجه گیری

دسته‌های موضوعی مختلف استفاده شود. بنابراین رویکردهای متن کاوی به سبب بهره‌گیری از تحلیل معنایی در کشف و استخراج موضوع متون مناسب است. بر این پایه با توجه به قابلیت‌های تکنیک‌های مذکور پیشنهاد می‌گردد که به انجام پژوهش در زمینه کشف موضوعات و روابط پنهان در حوزه‌های علوم، بازیابی اطلاعات، دسته بندی مدارک بر اساس موضوعات، کشف الگوهای برجسته و رویدادهای در حال ظهور، خوشه بندی مفاهیم حوزه‌های علمی، تحلیل سیر تحول مفهومی در طول دوره‌های زمانی، غنی سازی فهرست واژگان، تعیین روابط سلسله مراتبی مفاهیم یک حوزه یا زمینه خاص علمی، و همچنین در الگوسازی و بازنمایی دانش در محیط‌های وب پایه مثل امور تجاری و بانکی، متن کاوی برای مدیریت ارگان‌های آموزشی و پژوهشی، مدیریت دانش، بررسی پایگاه‌های اطلاعاتی استفاده شود. این امر منجر به غنای ادبیات نظری و پژوهش‌های عملیاتی بیشتر در این حوزه منجر خواهد شد.

تعارض منافع

گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده

گزارش نشده است.

References

- Abosaba Kazemaini, A(2011). Comparison of Comprehensiveness and Prevention of Recovered Information Based on Front and Back Storage Storage Systems in Persian Library Software. Master thesis. Department of Library & Information Science, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Isfahan University.
- Babu, P. B., Sarangi, A.K., & Madalli, D. P. (2012). "Knowledge Organization Systems for semantic digital Libraries". International Conference Trends in Knowledge and Information Dynamics. Bangalore, Pakistan. Retrieved from: http://eprints.rclis.org/19759/1/KOS_semantic_Digital_Libraries.pdf
- Bitterman, Andre; Fischer, Andreas (2018). How to identify hot topics in psychology using topic modeling. *Zeitschrift fur psychologie*. 226(1), 3-13.
- Blei, D. M., & Lafferty, J. D. (2007). A correlated topic model of science. *The Annals of Applied Statistics*, 17-35.
- Blei, D; Ng, A; Jordan, M (2003), "Latent dirichlet allocation," *Journal*, 3, 993-1022.
- Blei, David & Lafferty, John (2007). A correlated topic model of science. *The annual of applied statistics*, 1(1), 17-35.
- Chien, Jt(2016). Hierarchical theme and topic modeling. *IEEE trans neural netw learn syst*. 27(3): 565-578.
- Available at: https://www.researchgate.net/publication/274394886_Hierarchical_Theme_and_Topic_Modeling
- Dean, J(2014). Bigdata, datamining & machine learning: Value creation for business leader and practitioners, Retrieved from: <https://www.wiley.com/en-ir/Big+Data,+Data+Mining,+and+Machine+Learning:+Value+Creation+for+Business+Leaders+and+Practitioners-p-9781118618042>
- Drakos, G(2019). NLP Tutorials: topic modeling with SVD and truncated SVD. GDcoder. Retrieved from: <https://medium.com/@george.drakos62/nlp-tutorial-topic-modeling-with-singular-value-decomposition-svd-and-truncated-svd-fbpc-and-5fa612277c22>.
- Efsun ,S., Yadav, K., Chio, H. A (2017). Topic modeling based classification of clinical report. Association for computational linguistics, 67-73. Retrieved from: <http://aclweb.org/anthology/P13-3010>.
- Fang EX, Li M-D, Jordan MI, Liu H (2018) Mining massive amounts of genomic data: a semi parametric topic modeling approach
- Fang, D., Yang, H., Gao, B. and Li, X. (2018), "Discovering research topics from library electronic references using latent Dirichlet allocation", *Library Hi Tech*, 36(3), 400-410. <https://doi.org/10.1108/LHT-06-2017-0132>

- Figuerola, C.G., García Marco, F.J. & Pinto, M. Scientometrics (2017) 112: 1507. Retrieved from: <https://doi.org/10.1007/s11192-017-2432-9>.
- Gupta, V. and G. Lehal (2009) "A Survey of Text Mining Techniques and Applications", Journal of Emerging Technologies In Web Intelligence, 1.
- Hagen, Loni (2018). Content analysis of e-petition with topic modeling: how to train and evaluate LDA models? Information processing & management, 54(6), 1292-1307.
- Heydari, F (2014). Web users clustering and initial fetching of web pages using hidden probabilistic semantic analysis. Master thesis. Isfahan University of Technology.
- Hinde J. (2011) Logistic Normal Distribution. In: Lovric M. (eds) International Encyclopedia of Statistical Science. Springer, Berlin, Heidelberg
- Hofmann T. (2001) "Unsupervised learning by probabilistic latent semantic analysis," Machine learning, 42(1-2), 177-196.
- Hwang, S.Y., Wei, C.P., Lee, C.H., & Chen, Y.S. (2017). Coauthor ship network based literature recommendation with topic model. Online Information Review, 41(3), 318-336.
- Khademian, M., Kokabi, M (2018). Liberian Thing's Social Labels Versus Subject Headings in the Library of Congress: Review of Texts. Journal of Library and Information Science, 8 (1,) 313- 335. Retrieved 3/3/98, from : <https://infosci.um.ac.ir/index.php/riis/article/view/57823>
- Kinyanjui, Daniel (2016) Subject cataloguing and the principles on which the choice of subject headings should be based, GRIN Verlag: Munich.
- Koller, D., and Friedman, N. (2009), "Probabilistic Graphical Models: Principles and Techniques", The MIT Press.
- Kurata, K & et al (2018). Analyzing library and information science full-text articles using a topic modeling approach. 81 Annual meeting of the association for information science & technology in Vancouver of Canada (10-14, November, 2018). Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/330812928>
- lee, S., Song, J & Kim, Y (2010). An Empirical comparison of four text mining methods. Journal of computer information system. 51(1):1-10. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/286840108>
- An empirical comparison of four text mining methods
- Meen Ch & Yongjun, Zh (July 18th 2018). Scientometrics of Scientometrics: Mapping Historical Footprint and Emerging Technologies in Scientometrics, Scientometrics, Mari Jibu and Yoshiyuki Osabe, IntechOpen, DOI: 10.5772/intechopen.77951. Available from: <https://www.intechopen.com/books/scientometrics/scientometrics-of-scientometrics-mapping-historical-footprint-and-emerging-technologies-in-scientome>
- Mohammadian, B (2014) Identification of scientific theft in Persian documents based on thematic modeling. Master thesis. Department of Computer, Faculty of Engineering, Kharazmi University.
- Mortazavi, A., Javaherian, A (2013). Application of single value decomposition to random noise attenuation in synthetic and real seismic data. Oil Research. (80), 123-134. Retrieved from: <https://pr.ripi.ir/article> 459
- 85173420168d8944de96e91cba871aa2.pdf
- Nadezhda, Y & Aleksey, F (2018). Improving the quality of information retrieval using syntactic analysis of search query. Retrieved from: <https://www.semanticscholar.org/paper/Improving-the-Quality-of-Information-Retrieval-of-Yarushkina-Filip-pov/d0955103ee4e4cd78a0d24f880a1cda7f3b35d5e>
- Newman, D., Hagedorn, K., Chemudugunta, C., & Smyth, P. (2007). Subject metadata enrichment using statistical topic models. JCDL. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/220924369>
- Subject Metadata Enrichment using Statistical Topic Models
- Norouzi, Y., Khavidaki, S (2014). Social Semantic Digital Library: A Perspective for Digital Libraries in Iran. Rahyaft, 57, 63-74. Retrieved 5/8/98 from <http://rahyaftr.nrisp.ac.ir/article/13557.html>
- Rani, M., Dhar, A, K., Vyas, O.P (2017). Semi-Automatic terminology ontology learning based on topic modeling. Engineering Application of Artificial Intelligence, 63, 108-125. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/317195300>
- Semi-Automatic Terminology Ontology Learning Based on Topic Modeling
- Rani, M., Dhar, A., Kumar; Vyas, O.P (2017). Semi-Automatic terminology ontology learning based on topic modeling. Engineering Application of Artificial Intelligence, 63, 108-125.
- Sanandres, E; Madariaga, C; Abello, R (2018). Topic modelling of twitter conversations. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/326450126>
- Topic Modeling of Twitter Conversations/citations
- Selvi, M & et al (2019). Classification of medical dataset along with topic modeling using LDA. Lecture notes in electrical engineering 511. Springer.
- Soergel, D (2004). Indexing language and thesauri: construction and maintenance. Los Angeles, CA: Melville

- Sohrabi, B; Raeesi vanani, I; Baranizade Shineh, M (2017). Topic Modeling and classification of cyberspace papers using text mining. *Cyberspace studies*, 2(1), 103- 125.
- Steyvers, M., & Griffiths, T. (2007). Probabilistic topic models. *Handbook of latent semantic analysis*, 427(7), 424-440.
- Steyvers, M; Smyth, P; Rosen-Zvi, M; Griffiths, T, (2004) "Probabilistic author-topic models for information discovery," in *Proceedings of the 10th ACM SIGKDD International Conference on Knowledge Discovery and Data Mining*, Seattle, Washington.
- Strunk Jr, W.(2007), "The elements of style", Fiquarian Publishing, LLC.
- Venkat N. Gudivada, Amogh R. Gudivada(2018). *Hand book of ststistic*. USA, Elsevier. Retrieved from : <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/vector-space-models>
- Zamani, M., Dianat, R., Sadeghzadeh, M(2013). *Classification of Persian Texts Using Probabilistic Hidden Semantic Analysis Method*, 1st National Conference on Application of Intelligent Systems (Soft Computing) in Science and Technology, Quchan, Islamic Azad University of Quchan.
- Zhao, R., & K. Mao. 2018. Fuzzy Bag-of-Words Model for Document Representation. *IEEE Transactions on Fuzzy Systems* ۲۶ (2): 794-804. doi:10.1109/TFUZZ.2017.2690222.